

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
สำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย นายชนะ โนนทวงษ์
ปีที่วิจัย 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น 3) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่นก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วม 4) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น และ 5) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนามีรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ครูผู้สอน จำนวน 36 คน 2) ผู้ปกครอง จำนวน 14 คน 3) นักเรียนชั้นอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 229 คน จากโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยเริ่มทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสังเกตทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียน 2) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 3PDIE มืองคประกอบ ดังนี้ หลักการอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชนและครูในการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม 2 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะทางสังคมด้านการช่วยเหลือ และทักษะทางสังคมด้านการแบ่งปัน โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน 1) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และตัดสินใจ (Participation in decision making: PD) 2) การมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติ (Participation in implementation: PI) 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation: PE) เป็นขั้นตอนการพิจารณาผลการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนรวมกันระหว่างครูผู้สอน และผู้ปกครอง

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายขอ พบว่า ความมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 5.00 รองลงมา คือ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้และแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.80 ส่วนการเรียงลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.80

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่นก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วม พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายขอ พบว่า ครูมีระดับความพึงพอใจ ต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้มากที่สุดทุกขอ ซึ่งครูผู้สอนเห็นวาระูปแบบส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างแท้จริง อีกทั้งรูปแบบส่งผลให้ครูและตัวแทนชุมชนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในส่วนของคณะครูผู้สอนเองได้รับประโยชน์คือการทำงานเป็นทีมมากขึ้น

5. ผลประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ตัวแทนชุมชนแสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า เพราะรูปแบบส่งผลให้บุตรหลานมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นแสดงการช่วยเหลือผู้อื่นและแบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ตลอดจนขนมอบให้กับพี่น้อง และคนในบานอย่างเต็มใจ อีกทั้งรูปแบบส่งผลให้ชุมชนมีเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชน ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน จึงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนมีส่วนร่วมนี้เป็นอย่างมาก